

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FS13/0310-I/JOX/13/2009

Warszawa, dnia 24 marca 2009 roku

Pan Bohdan Paszkowski

Zastępca Przewodniczącego

Komisji Ustawodawczej

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 marca 2009 r. nr BPS/KU-034/168/09 w sprawie opinii dotyczącej podjęcia przez Komisję Ustawodawczą Senatu RP prac w zakresie ustawy o zmianie dekretu o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (druk senacki nr 445) przedstawiam następujące stanowisko.

W pierwszej kolejności pragnę poinformować, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2008 r. sygnalizujące potrzebę podjęcia inicjatywy prawodawczej w regulacjach dotyczących zasad i procedury zaliczania podatku od towarów i usług do kosztów sądowych z tytułu należności poddanych opodatkowaniu tym podatkiem biegłych sądowych i innych osób wykonujących czynności im zlecone w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym spowodowało podjęcie przez Ministra Sprawiedliwości inicjatywy legislacyjnej w zakresie zmiany:

- rozporządzenia w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym,
- rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

W projektach rozporządzeń proponuje się wprowadzenie przepisów podwyższających wynagrodzenie nie tylko biegłego sądowego, ale również znajdującego się w identycznej sytuacji, tłumacza przysięgłego wykonującego ekspertyzy (tłumaczenia) w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym o stawkę podatku od towarów i usług (22%).

Projekty zostały przekazane do uzgodnień międzyresortowych w dniu 26 lutego br. W toku uzgodnień Minister Finansów w piśmie z dnia 16 marca br. zawarł jedynie uwagi o charakterze doprecyzującym nie kwestionując idei proponowanego w projektach rozwiązania.

Uwaga Ministra Finansów polegała m.in. na postulatcie przeredagowania projektowanego przepisu w sposób, który przesądzi o tym, że wynagrodzenie „podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług przy zastosowaniu właściwej stawki podatku od towarów i usług”, a nie o stawkę podatku.

Biorąc powyższe pod uwagę, pragnę zwrócić uwagę na fakt, że inicjatywa Komisji Ustawodawczej Senatu RP w powyższym zakresie zbiegła się w czasie z inicjatywą Rządu.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę mniejszą czasochłonność procesu prawodawczego w przypadku aktów prawnych rangi podustawowej tj. rozporządzenia, wysoce prawdopodobne jest, że inicjatywa Rządu w tym zakresie znajdzie odzwierciedlenie w postaci obowiązujących przepisów wcześniej niż nastąpiłoby to w przypadku podjętej inicjatywy Komisji Ustawodawczej Senatu RP. Planowany termin wejścia w życie ww. rozporządzeń to 1 lipiec 2009 r.

Niezależnie od powyższych informacji, odnosząc się do postulatów Komisji w sprawie sporządzenia opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie oraz oceny skutków finansowych proponowanych regulacji uprzejmie informuję, że z uwagi na materię projektu – należności świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym organem właściwym do sporządzenia ww. opinii powinien być Minister Sprawiedliwości.

Należy podkreślić, że z formalnego punktu widzenia brak jest związku pomiędzy rozwiązaniami przedstawionymi w projekcie ustawy a przepisami podatkowymi. Należy zauważyć, że problem nie zasadza się na gruncie wyłączenia czynności biegłych sądowych z zakresu opodatkowania podatkiem VAT, ale podwyższenia stawek ich wynagrodzenia o wysokość tego podatku. Pragnę też podkreślić, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2008 r. stojące u podstaw zarówno inicjatywy senackiej jak i rządowej nie zawiera zarzutów pod adresem ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.).

Należy również zauważyć, że sam sposób uregulowania niniejszej kwestii przez Ministra Sprawiedliwości w przygotowanych przez niego projektach rozporządzeń korespondując, co do zasady, z projektem Komisji zawiera jednak dość istotną różnicę.

Projekt Komisji Ustawodawczej nie czyni rozróżnienia na biegłych, którzy są podatnikami VAT i tych, którzy nie są wpisani na listę biegłych i wykonują usługi okazjonalnie.

Kwestia ta ma bardzo istotne znaczenie bowiem Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż „sygnalizacja nie dotyczy biegłych nie będących podatnikami VAT, nie wpisanych na listę biegłych i wykonujących swe usługi okazjonalnie w okolicznościach nie wskazujących na zamiar wykonywania tych czynności w sposób częstotliwy”.

Przyjęcie zatem zaproponowanego w projekcie Komisji Ustawodawczej rozwiązania zrównałoby sytuację prawną biegłych w relacji do adwokatów i radców prawnych

wykonujących czynności im zleczone w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym, niemniej jednak skutkowałyby równocześnie inną nierównością polegającą na tym, że biegli wykonujący swoje czynności w sposób incydentalny, nie będąc podatnikami VAT otrzymywaliby „netto” wyższe wynagrodzenie niż biegli profesjonalni odprowadzający ten podatek.

Przedstawione przez Ministra Sprawiedliwości rozwiązania w tym zakresie zawierają wyraźne ograniczenie zakresu podmiotowego poprzez wskazanie, że wynagrodzenie podwyższa się tylko biegłym będącym podatnikami podatku od towarów i usług.

Odnosnie do skutków finansowych projektowanej regulacji uprzejmie informuję, że Ministerstwo Finansów nie posiada własnych danych, które umożliwiłyby oszacowanie skutków projektowanej regulacji, w szczególności resort nie prowadzi statystyki dotyczącej wysokości wydatków sądów i prokuratur na opinie sporządzane przez biegłych sądowych i opiera się w tym zakresie na informacjach resortu sprawiedliwości.

Zgodnie z informacją przedstawioną przez Ministra Sprawiedliwości w uzasadnieniu do *projektu rozporządzenia w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym* łączne wydatki z tego tytułu wyniosłyby **ok. 32 mln zł rocznie**, z czego w cz. 15 – Sądy powszechne ok. 20 mln zł natomiast w cz. 37 – Sprawiedliwość – ok. 12 mln zł).

Z uwagi na przewidziany w projekcie **na 1 lipca br.** termin wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia wydatki budżetu państwa z tego tytułu wyniosłyby wedle szacunku Ministra Sprawiedliwości w 2009 r. połowę ww. kwot.

Zgodnie z deklaracją Ministra Sprawiedliwości w roku 2009 w cz. 15 – Sądy powszechne, wydatki na ww. cel znajdują zabezpieczenie, natomiast w cz. 37 – Sprawiedliwość nie zostały uwzględnione i będą musiały zostać wydzielone w ramach wewnętrznych przesunięć.

Przedstawiając powyższe, pragnę zwrócić uwagę na fakt iż obliczenia te dotyczą tylko podniesienia wynagrodzenia biegłym – podatnikom VAT, natomiast projekt Komisji Ustawodawczej Senatu przewiduje podniesienie wynagrodzenia wszystkim biegłym bez względu na to, czy są podatnikami tego podatku, czy nie.

Dodatkowo, pragnę poinformować również o skutkach finansowych wynikających z projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

Wedle szacunku Ministra Sprawiedliwości dodatkowe wydatki budżetu państwa z tego tytułu wyniosłyby rocznie blisko 2,9 mln zł, a w roku 2009 z uwagi na wejście w życie z dniem 1 lipca br. ok. 1,45 mln zł.

Z wypracowaniu szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów
SEKRETARZ STANU

Elżbieta Stachocka-Roguska